

רחשני לב

ליקוטי מאמרים ודברי חיזוק ואמונה מספרים הקדושים על פרשת השבוע

פרשת פקודי

ו' אדר ב' ה'תשפ"ד
שנה י"ב גליון כ"ו

סדר קרי"ש	מוצ"ק	הדלקת הנרות	לעיקוואוד
9:25/10:05	8:18	6:46	ברוקלין
9:24/10:04	8:17	6:45	ירושלים
8:11/8:47	7:05	5:11	בני ברק
8:13/8:49	7:02	5:26	אלעד
8:12/8:48	7:03	5:19	

אלה פקודי המשכן וגו'.

ובזוה"ק (רכב עמוד א) הקשה דאין הברכה שורה בדבר המנוי, ותיריך מפני שנתמנה ע"י מרע"ה לא הזוק ק"ו מאלי, עיי"ש. ועדיין אינו מובן, תינח שלא הזיק אבל כל עצמו של המנין למה הי' בא, דא"א שתהי' תכליתו כפשוטו להוציא את מרע"ה מידי חשו, דבודאי לא לפני אותן קצוצי פיאה טפשי עם הציע החשבון ולא לפני דתן ואבירם, ועוד מאחר שאין כאן אלא חשבון הוצאה ולא חשבון הכנסה עדיין לא ימלא פיהם חצץ לומר שהכנסת הנדבה היתה יתירה, ובודאי שהיתה תכליתו כוונה פנימית. וכבר דברנו בזה בכמה אנפי בעזחי"ת.

ונראה עוד לומר, דהנה יש לדקדק אם החשבון מילתא הוא, למה לא עשה שלמה המלך ע"ה חשבון בבנין בהמ"ק. ונראה דהנה במדרש (שלהי פרשת תרומה) זהב וכסף ונחושת מרמזים לשלש מלכיות בבל ופ"מ ויון, אף דמה להם לבנין המשכן, שלא הי' מקום בו לזולתנו אף למדרך כף רגל, מ"מ משמע שהכוונה במשכן התקרבות השכינה בעולם התחתון בהתגלות, להמשיך את כל באי עולם באמצעותו תחת כנפי השכינה, שמלכיות האלו הי' להן שורש בקדושה וע"כ הן מרומזות בפ' שמיני באותן בע"ה שיש להן סימן אחד של טהרה, להורות שיש להן שורש טוב אלא שבהשתלשלות למטה מטה נאחזה בהן הטומאה, ובאמצעות זהב וכסף ונחושת שבמשכן נתעורר השורש ויתנועעו הענפים למטה אולי ישובו, או באשר ירדו כ"כ פלאים רחוק שהם יהי' להן מעט אחיזה להתעורר, מה גם שאין להן שום מקום מעמד בהמשכן. וי"ל שמה"ט נעשה חשבון ומספר מפקד הכלים, שבכל דבר המנוי מתעוררים כחות החיצוניים להדבק בו כבזוה"ק, וכאשר תופיע נגד פניהם בהירות המשכן, אז יהי' להן מקום להכנע ולהתעורר אולי ישובו באמצעות זהב וכסף ונחושת שבמשכן הרומז להן כנ"ל, אבל באם לא הי' שם מנין ומספר מפקד היו בורחים לנוקבא דתהומא רבא ולא הפנו להסתכל בו ולהתעורר באשר לא הי' להן שמה שום מדרך כף רגל. אך כל זה הוא במשכן, אבל במקדש שהי' להן שם מדרך כף רגל בהר הבית, וגם תפלת שהמע"ה עבור הנכרי אשר יבוא מארץ רחוקה, ע"כ גם בלעדי המנין הי' להן מקום לבוא שמה לחסות תחת כנפי קדושתו, ע"כ לא הוצרך למנין.

ולפי האמור יש ליתן טעם הא דמלאכת המשכן אינה דוחה שבת אף דקרבתו של ציבור דוחין, ולדברי הרמב"ן הקרבתו כולם הם צורך המשכן. ולדברינו הנ"ל יובן, דהנה בשבת אין לאומה"ע שום אחיזה, ואדרבה גוי ששבת חייב מיתה, ובמדרש (דברים רבה פרק א) משל למלך ומטרונה שהיו משיחין זע"ז כל מי שהכניס ראשו ביניהם חייב מיתה. וע"כ משכן שעשוי מזהב וגו' ובא במנין הכל כדי לקרב גם את האומות הוא היפוך לגמרי משבת, והתקרבות האומות הי' ענין חילול שבת, ע"כ אי אפשר שתדחה שבת, משא"כ קרבתו ציבור שהם התקרבות ישראל לבד שאיננו מתנגד לקדושת שבת ע"כ דוחין שבת.

הרה"ק בעל השם משמואל מסאכטשוב ז"ע, שנת תרע"ו

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה וגו'.

פקודי הוא לשון טמיר וגנוז. וזהו אלה פקודי המשכן, היינו הסודות מה שהשולחן מרמזו וכן שאר הכלים, אשר פקד על פי משה, היינו כל צדיק מתנוצץ בו נשמת משה רעיא מהדימנא ומגלין לו סודות התורה.

הרה"ק ר' צבי מרימנטב ז"ע, בארת המים

ויקם משה את המשכן.

...וכד הוו בעאן לתקנא דא בדא ולא עלאלאה דא בדא וכשהאומנים רצו לתקן זה בזה, כלומר שרצו להכניס את הקרשים בארנים ואת הברזחים בקרשים כדי להקים את המשכן, לא הוה סליק בידיהון לא היה עולה בידם... **כיון דאיתיאו ליה למשה** כיון שהביאו את המשכן אל משה בלא אסתליק בידיה מיד כל הקמת המשכן עלתה הקלות בידו, וכל שייפא ושייפא הוה אסתליק ועאל בדוכתיה וכל אבר ואבר כלומר כל חלק וחלק היה עולה ונכנס מאליו במקומו הראוי, הדא הוא דכתיב ויקם משה את המשכן שהוא בעצמו הקימו וכתיב הוקם המשכן שמשמע שמאליו הוקם, והא אוקימנא וכבר ביארנו כי הוקם כ"כ בקלות על ידי משה כאילו הוקם מאליו...

זוהר הקדוש, פרשת פקודי דף רלח עמוד ב, עם ביאור מתוק מדבש ופירוש צדיקים שכל צדיק הרי הוא בבחינת משה, ועי" התקשרות וחיבור לצדיקים יותר ניקל להכל וכו'

ותכל כל עבודת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו.

הנה אאזמ"ר הקדוש בשם שלמה (כתב יד קודש על התורה) פירש בזה, דהנה בנין בית לעתיד תלוי רק אם ישראל יעשו תורה ומצות ומעשים טובים ככל אשר צונו השם יתברך, שאינו כמו בית בעולם הזה שנבנה מעצים ואבנים, רק כשיגמרוהו על ידי תורה ומצות ומעשים טובים הראויים לכל ישראל וישלם הבנין. וזה שכתוב, ותכל כל עבודת משכן אהל מועד (שיהיה נגמר הבנין אהל מועד, היינו בית המקדש, על ידי) ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו (שיעשו כל המצות של השם יתברך, אז יהיה נגמר הבנין עד כאן לשונו). עד כאן דבריו הקדושים.

ויובן מה שרמזו זה על בנין הבית לעתיד במהרה בימינו, כמו שכתבנו כבר על מה שכתב רש"י (בפרשת תרומה לעיל כה, ח) ועשו לי מקדש וגו', היינו ביי"ת, כי לכאורה אהל המיטלטל בעגלות ממקום למקום אינו בית, אלא רמוז על הבית לעתיד. וגם נאמר בזה משכן אהל מועד, היינו מה שיהיה בעת לחנה כי בא מועד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

הרה"ק בעל המנחת אלעזר ממונקאטש ז"ע, חיים ושלוה עה"ת

והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור.

...והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור, מה זה נזכרים ולמה אמר ונעשים, וידוע מה שאומרים ע"ז (עיין ירושלמי מגילה פרק א הלכה א).

אבל רמז בזה שבכל דור ודור **נזכרים** יכול להיות, כשמגדלים את הבנים שיהיה דור אחר דור, ואז **ונעשים** ימי הפורים ולא רק נזכרים, רק נעשים ע"י משפחה ומשפחה שמחנכים הילדים שתהיה המשפחה הבאה כמו המשפחה שהיתה לתורה ויר"ש וחסידות, וזה וימי הפורים האלה, ומה היא ההדרגה **'האלה'**, היה יכול לכתוב וימי הפורים, רק האלה שיהיה לאלה שבכל דור ודור שמחנכים לתורה לאהבת השי"ת ולאהבת ישראל וזה זוכרים לא יסוף מזרעם למה מפני 'מזרעם' שהם כמו אבותיהם, ע"כ.

הרה"ק ר' אברהם יעקב מסדיגורא ז"ע, אביר יעקב, פורים תשי"ח בת"ד

רהשי ההלכה

פסקי הלכות

מהלכות משלוח מנות

א. כמה מנות צריך לשלוח: חייב לשלוח לחבירו שתי מנות של מיני אוכלים שנאמר ומשלוח מנות איש לרעהו שתי מתנות לאיש אחד וכל המרבה לשלוח לרעייה משובח (ש"ע סי' תרצ"ה ס"ד חייב לשלוח לחבירו שתי מנות בשר או של מיני אוכלים וכו', וכל הרמ"א ואם שולח מנות לרעהו והוא אינו רוצה לקבלם או מוחל לו שאומר הרני כמו שנתקבלתי יצא ובמשנ"ב ס"ק כ"ד כ' הדפ"ח חולק ע"ז וכן החת"ס בס" קצ"ד מתמה ע"ז), ויכול לתת את המנות בכלי אחד (בס' תורה לשמה ס' קפ"ט מחדש שאם שלח משלוח מנות ב' מנות בכלי אחד לא יצא ד"ח דע"י הכלי נעשים מנה אחת וכרבי יוחנן בשבת צא: בקופה מלאה חרדל דאגד כלי שמיה אגד וכ"כ הרמב"ם שבת פ"ב ה"א בקופה מלאה הפצים וכו' דפטור עד שצאיא כל הקופה ע"ש ובשבט הלוי ח"ג סי' צ"א אות ד' כ' דודאי כיון בעצמם ב' מנות הם יצא ד"ח ואין זה דמיון להוצאת שבת דכיון דאגד כלי שמיה אגד על הוצאת הכלי אנו דנים ועדיין לא הוציא כולו משא"כ הכא וכן נוהגין ששולחים גם בכלי אחד).

ב. זמן המשלוח: יש לשלוח מנות ביום ולא בלילה (רמ"א שם אם לא שקיים המצוה דשילוח מנות ביום אין צ"ל במה שרוצה עוד בלילה משנ"ב ס"ק כ"ב).

ג. איזה מנות צריך לשלוח: צריך לשלוח אוכלים ולא בגדים או שאר דברים, ויכול לשלוח גם שני מיני משקין או אחד אוכל ואחד משקה (משנ"ב שם ס"ק כ'), שקית אינפוזיה אינה נחשבת כאוכל אף לחולה (מבית לוי בשם מרן זצ"ל), וצריך שיהיה האוכל מבושל ולא בשר חי דמשלוח מנות הראוי לאכילה משמע (משנ"ב שם ס"ק כ"ב) ובפמ"ג בא"א ואומרים דכיון שהוא שחוט וראוי להתבשל מיד יוצאים בו ידי חובת משלוח מנות (משנ"ב שם מפר"ח וכל הפמ"ג דכן משמע קצת מה"ש בס"ד).

ד. חיוב נשים במשלוח מנות: אשה יש לה להחמיר ולשלוח משלוח מנות, ואשה נשואה שמכינה משלוחי מנות בבית והם נשלחים לאחרים יש לסמוך שמקיימת בזה מצות משלוח מנות, ואם היא מכוונת לצאת בזה מה טוב, (ברמ"א שם כ' דאשה חייבת במתנות לאבינים ומשלוח מנות כאיש ואשה תשלח לאשה ואיש אבל לא בהפך שלא יבוא איש לשלוח לאלמנה ויבוא לידי ספק קדושתן אבל במתנות לאבינים אין לחוש ובפר"ח חולק דאיש לרעהו כתיב ולא אשה והביא מהריק"ש שאין שום פוסק מסכים עם הרמ"א, ובשבה"ל ח"ט סי' קמ"ז כ' דבשו"ת יעב"ץ ח"א סי' ק"כ דחה דברי הפר"ח והסכים עם הרמ"א, והגר"א כ' ע"י מגילה ד. דהיינו שאף הן היו באותו הנס וע"י פ"ח, משמע שאינו דוחה לגמרי השגת הפר"ח, וא"כ היה מקום להסתפק בעיקר החיוב אלא דכל הפוסקים האחרונים העתיקו ד' הרמ"א להלכה, ובמג"א שהובא במשנ"ב ס"ק כ"ה העיד לא ראייתו נוהגין בזה, ואפשר דדוקא באלמנה אבל אשה שיש לה בעל בעלה משלח בשבילה לכמה בני אדם ומ"מ יש להחמיר, ובפמ"ג בא"א שם כ' ו"ל בכל התורה איש וה"ה אשה וגם היו באותו נס כמגילה וכשיש לה בעל רשות בעלה עליה ואלמנה ובתולה חייבין הנה קבע הפמ"ג להלכה דמכת רשות בעלה עליה לא חייבו חיוב עצמי לא"א ולא הזכיר דיש להחמיר כדרכו לחוק מסקנת המג"א וזה כעין פשרה בין ד' הרמ"א והמג"א לד' הפר"ח ועכ"פ אינו פשוט כ"כ באמת דאשה צריכה לשלוח באופן עצמאי, ויראה יותר דהמנהג היום דהאשה מכינה את משלוחי המנות וכשהשליח לוקח מהמנות שהכינה יוצא בהם גם ידי החומרא משום ששולחים ע"ד כל הבית ואם היא גם מכוונת לכך מה טוב, וע"י באריכות בברורי הלכות הכא).

ה. האם צריך שליח: מן הדין יכול לתת משלוח מנות ע"י עצמו ואינו חייב לשלוח ע"י שליח (במשנ"ב ס"ק כ' דבשו"ת בנין ציון סי' מ"ד נסתפק אם הביא המנות בעצמו ולא ע"י שליח אם יוצא כיון דכתיב ומשלוח מנות נימא דבעינן דוקא ע"י שליחות, ומסקנת הבנין ציון דא"צ שליח ושכן סתימת הפוסקים אמנם ד' האחרונים יוצא גם ע"י עצמו עיין בשו"ת מהרי"א סי' כ"ו ובאשל אברהם בוטשאטש וכן הוא בדנינים והנהגות חו"א), ומי שרוצה להחמיר לשלוח ע"י שליח יכול לשלוח גם ע"י קטן (בשבט הלוי ח"ג סי' פ"ז הביא מח"ת ס"ט גיטין כב: דמי שאינו בר שליחות אינו יכול להיות שליח כמו המשלח אבל שליח יכול להיות ונפק"מ למשלוח מנות ע"י קטן דלא הקפידה תורה רק שישלח ולא הטיח על הבעל ע"כ סגי גם קטן ובשבה"ל הביא ראיות לכך, וכ"כ בפסקי תשובה סי' קמ"ח בשם החת"ס ונדע"ת למהרש"ם הביא כן בשם שו"ת מהרי"א סי' ר"ז שא"צ שליחות ושכ"כ הגרש"ק בספר החיים).

ביורוי הלכות

חיוב נשים במשלוח מנות

שאלה: האם נשים נשואות יכולות לצאת באחד ממשלוחי המנות ששולחים מהבית לשננים וקרובים מבלי שתאמר במפורש שאחד ממשלוחי המנות הנשלחים מהבית הם ממנה ולא מהבעל?

תשובה: כ' בדרכי משה סי' תרצ"ה ס"ק ז"ל וכתב עוד (מהר"י ברי"ו) דאשה חייבת בשילוח מנות ומתנות לאבינים כמו שחייבת במקרא מגילה ואשה תשלח לאשה ואיש לאיש, וכן פסק שם הרמ"א בשו"ע ס"ד ז"ל ואשה חייבת לא ארתי נהרין בזה, ואפשר דדוקא באלמנה אבל אשה שיש לה בעל בעלה משלח בשבילה לכמה בני אדם ומכל מקום יש להחמיר, ובמשנ"ב ס"ק כ"ה העתיק דברי המג"א להלכה וכ"כ בקיצור שו"ע סי' קמ"ב ס"ד ז"ל קצת נשים סומכות על בעליהן שהן שולחים גם בשבילם ואינו נכון, אלא יש להחמיר, ונשאל מרן זצ"ל מהרה"ג רבי יהודה ארי' דינר שליט"א שלא ראה אצל אבותיו שנהגו שהאשה תשלח משלוח מנות בעצמה לחבירתה כדברי המג"א וכתב שכן שמעו בעבר ממרן זצ"ל שאין חיוב להקפיד על כך, אלא שדברי המג"א והפוסקים ההולכים אחריו שיש להחמיר בכך עומדים לנגדו וצריך ביאור מדוע לא חששו לדבריו.

וע"י בשו"ת שבט הלוי ח"ט סי' קמ"ז אות א' שכ' מרן זצ"ל דמש"כ הרמ"א בפשיטות דאשה חייבת במשלוח מנות אין דין זה מוסכם לכונ"ע דבפר"ח שם חולק על דברי הרמ"א וכ' דאין דין זה מחוור דאיש כתיב (ומשלוח מנות איש לרעהו, אסתר ט' כ"ב) ולא אשה, ומנין לו זה (דאשה חייבת), וכתב הריק"ש בערך לחם ששום פוסק לא כתב כן, וז"ל הריק"ש שם ואין נ"ל כן מדברי התלמוד וכל הפוסקים המפורסמים גם לא נהגו כן, ובביאור הגר"א שם סקט"ז כ' ואשה חייבת כמו שכתוב שם ד. (מגילה שאן הן היו באותו הנס) וע"י פרי חדש, ומדציין לדבריו משמע שאינו מודחה לגמרי השגת הפר"ח, אלא שבשו"ת שאילת יעב"ץ ח"א סי' ק"כ (והובא בשו"ת שם סק"ט) השיג על הפר"ח דאטו כל מקום דקתיב איש להוציא את האשה קאתי, זה ודאי אינו, דהא מצינו ביומא מג. דכתיב ואסף איש טהור ומכשרין באשה ולא ממעטינן רק קטן דלא נקרא איש, ותו דהא במגילת אסתר כתיב קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם לקיים וגו' וא"כ אשה בכלל בלא ספק וכמו בכל היכא דקתיב זרע דזכרים ונקבות במשמע, ועוד דהרי נשים חייבות במקרא

הילולא דצדיקא

הרה"ק
רבי יצחק אייזיק
מקאלוב זי"ע

גלב"ע
ז' אדר ב'
תקפ"א

אלה תולדות

רבינו הרה"ק רבי יצחק אייזיק טויב זצ"ל מקאלוב נולד בשנת תקל"א בכפר סערענטש לאביו הגה"ח הר"ר משה יחזקאל זצ"ל ולאמו מרת רייזל ע"ה. ומסופר כי עוד בטרם שנוולד רבינו כבר העיד עליו הרה"ק מרן הבעש"ט הק' זי"ע שיאיר את העולם בצדקתו וקדושתו. ומעשה שהיה כך היה, הבעש"ט הק' זצ"ל בעת חזרתו מן הנסיעה לארה"ק, נסיעה שכידוע לא עלתה בידו, עבר דרך מדינת אונגארן והתעכב בעיר סערענטש, ומשך שהותו שם התאכסן בבית הרבני הנגיד הקצין מ"ה משה יחזקאל זצ"ל, אשר היה בעל מניס אורח גדול וקירב אותו מאד. וטרם המשיך הבעש"ט הק' לדרכו פתח בכבוד האכסניא להביע להם ברכתו על הטוב אשר גמל עמו, ושאלם מה בקשתם, ענו ואמרו שהם חשוכי בניס רח"ל, וכל משאלותם הוא להיפקד בדבר ישועה ורחמים בזרעא חיא וקיימא. השיב להם הבעש"ט הק' שאם הם מסכימים שיאבדו רכושם אז יוושעו בעזר השיל"ת בזש"ק, והסכימו שניהם לדבר, אח"כ הוסיף ואמר להם **שיוולד להם בן אשר יאיר את כל העולם כולו.**

רבינו בניקלשבורג

הנה כמה נוסחאות בגופן של דברים איך הגיע רבינו להסתופף בצילו של הרה"ק הר"ר שמעלקא מניקלשבורג זצ"ל, ונביא אחת מהן. הרה"ק רבי משה לייב מסאטוב זצ"ל נהג להסתובב בארץ אונגארן, כדי לקרב לבבות הנשברים לדעת את ה' קל חי, וכך מצא אותו רבינו בעיר טרעצאל, והיה בעת תפילת המנחה, הלך הרה"ק מסאטוב זצ"ל והסתובב בביהמ"ד מעלה ומטה, ואמר בקול ובנעימות יתירה, את הפסוק 'את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים'. הדברים נכנסו באזני רבינו ויערב לו מאוד, ואחר התפילה ניגש אל הרה"ק ושאלו, היכן יש ליקח הכבשים הללו...? אמר לו הרה"ק מסאטוב אצל הרבי ר' שמעלקא בניקלשבורג, ואמר לו, בוא ונלך לשם תיכף ומיד. השיבו רבינו, נחכה עד אור הבוקר. והיה בבוקר נסעו יחדיו, ורבינו נשאר אצל רבו הר"ר שמעלקא משך שלש שנים. בבואו לביתו שאלוהו מה למד שם, השיב ואמר, **למדתי שם חומש פרשת בראשית עד שני!!!**

והיה בעת לימודו אצל רבו הר"ר שמעלקא, איקלע פעם לשם הרה"ק הר"ר אלימלך מליזענסק זצ"ל, כאשר רבו הציגו לפניו, אמר לו, הביטו בתלמידי זה אם ראוי הוא להיות מורה הוראה בישראל. מיד הרים הרה"ק הר"ר אלימלך את עיניו והסתכל בו מראשו ועד רגליו, ולא ראה שום פגם, מיד כתב לו רבו הר"ר שמעלקא כתב הורמנא שראוי הוא להורות הלכה בישראל, וחתם שמו עליו ואח"כ חתם גם הרה"ק הר"ר אלימלך שמו עליו, ובכך הסמיכו שני גדולי עולם אלו את רבינו להיות רב ומורה הוראה בישראל. להראות גדולתו של רבינו שבהבטה בעלמא הבחינו בו כי ראוי הוא לכתרה של תורה, ולהימנות

לרבן ומדריכן של ישראל.

מני אז דבקה נפשו של רבינו גם ברבן של ישראל הרה"ק הר"ר אלימלך זצ"ל, ונסע אליו להסתופף בצל קדשו. פעם אחת כאשר שבת בליזענסק על שבת פרשת בא, אמר לו רבו, שבבקשה ממך, שבעת שיאמר תורה בל יהיה עמו שם כי טעם כמוס עמי. אולם רבינו לא רצה לילך משם, והיה כאשר פתח הר"ר אלימלך פה קדשו והתחיל לומר תורה, מיד קפץ רבינו מהשלחן ורץ בבית אנה ואנה, והתחיל לומר את ההלל בקול גדול, והדבר היה תמוה בעיני האנשים הנמצאים שם, עד שהסביר להם סיבת הדבר, כי רבו הק' ע"י אמירת הד"ת מפרשת השבוע משך אליו כ"כ התלהבות קדושה עד שנדמה לו כאילו הוא מקריב כעת את הקרבן פסח בבית המקדש וע"כ אמר הלל.

רבינו היה דבוק ברבו הק' הר"ר באהבה רבה ועסק בדברי תורתו, וגם יגע עצמו הרבה לירד לעומק דבריו הק', עד שכבר עלה בדעתו לעשות חיבור על ספה"ק נועם אלימלך, דביקותו ברבו היתה כ"כ חזקה עד שגם עשה כמעשהו, ולאחר פטירת רבו הנועם אלימלך זצ"ל, קיבל רבינו על עצמו לסבול יסורים עבור כלל ישראל, כאשר עשה רבו כידוע. וכאשר נחלה רבינו וביותר בשנות זקונו היה מרגלא בפיו לומר, **השם במקום יסורי רבו הר"ר אלימלך!!!** עוד מסופר, שפעם עשה רבינו עליית נשמה להיכל של משיח, וכאשר ראה את משיח שאל אותו, מדוע הוא מסובל יסורים. וענה לו שהוא כפרה עבור כלל ישראל. אמר לו רבינו, א"כ גם אני ברצוני לקבל על עצמו כן לכפר על בני", **רק בתנאי אחד שבשבת לא יהיו לו יסורים, וכך הוה.**

נעים זמירות ישראל

סיפר הרה"ק בעל מנחת אלעזר זצ"ל ממנוקאטש איש נגיד אחד היה רגיל לנסוע אל רבינו על ר"ה מידי שנה בשנה, כי תפילת ר"ה של רבינו בכלל ותפלת ונתנה תוקף שלו בפרט היו ערבים עליו עד מאוד, והיה חפץ מאד ליקח עמו גם את אשתו לקאלוב למען תשמע עם היא את נעימות תפלת ונתנה תוקף של הצדיק, אך לא איתנייעא מילתא באמתלאות שונות ומשונות. והיה היום באמצע ימות החורף קור ושלג, נזדמן לפני רבינו מצוה של הכנסת כלה ונסע לדרך לאסוף ולקבץ נדבות בני", והגיע ובא אל עירו של אותו נגיד וחסיד, והיה כאשר בא רבינו אל ביתו חשב בדעתו שכעת יש לו הזדמנות טובה שתוכל גם היא לשמוע תפילת ונתנה תוקף היוצא בנעימות מפי רבינו, ונתייעץ עמה בדבר זה לאמור, שהיות שזכו שצדיק זה בא לבית מלונם, ע"כ יציע הוא לפני רבינו שמכיון שהוא עוסק בדבר מצוה לקבץ נדבות ישראל, מוכן הוא לתרום כל הסכום הנצרך לו ובוודאי יסכים גם הצדיק להתפלל בנעימות הקול תפלת ונתנה תוקף אע"ג שאינו ימי הדין הנצרך לתפלה זו לעת כזאת. וייטב הדבר בעיניו, וכך נכנס הוא אל רבינו להציע לפניו עסק זו. כאשר שמע רבינו את ההצעה הזו לא דחה אותה על

אתר, רק השיבו לאמור כי עוד צריך להתיישב בדבר, ולמחר ישיב לו מענה, האיש יצא שמח והגיד לה כי אכן יש תקוה שישגי הוא את מבוקשו. והיה ממחרת כאשר נכנס אל רבינו לשמוע ממנו איך נגמר הדבר אצלו, ורבינו השיב לו הן אמת שלדבר גדול היה נחשב אצלי לקבל כל הסכום הנדרש בבת אחת אשר ע"ז הייתי מרויח זמן הרבה שלא אצטרך לבטל תורה וכדו', אך נתיישבתי בדעתי מכיון בעץ שאייזק אומר ונתנה תוקף באין ומתכנסין כל הפמליא של מעלה, וביותר בחיבות זמלאכין יחפזין וכו' אזי כל המלאכים ורועין מאימת יום הדין, כאשר הוא באמת כן בראש השנה וביו"כ, אמנם כעת כאשר אטריח כל הפמליא של מעלה ביום חורפי פשוט, וכל המלאכים יבואו ויתמחו מה זה ועל מה זה שאייזק אומר ונתנה תוקף באמצע החורף, עד שיוודע האמת כי אייזק בסך הכל צריך כסף בשביל איזה דבר מצוה, וכדי שלא יתחייב להטריח את עצמו בדרכים לקבץ סך שלש מאות ריניש הסכים הוא להרעיד כל הפמליא של מעלה, בודאי לשחוק יחשב הדבר הזה, ומתבייש אני לעמוד בפניהם אח"כ, ומכיון שכן אין ביכולתי להסכים לדברך בדבר זה...
אשכבתיא דרבי

רבינו סבל כל ימיו יסורים וחולאים רעים, וביותר לעת זקנותו אשר אז גברה מחלתו וחולשתו ויסוריו תקפו עליו, כוחותיו היו מתמעטים והולכים, וכל סממני רפואות לא הועילו לו, וילאו הרופאים למצוא תרופה למכתו, נר אלקים טרם יכבה, כאשר בני ביתו ותלמידיו אנ"ש הקרובים אליו הסבו מיטתו, צוה אותם לאמור, **הנני לבקשכם נא אל תחרותו על מצבת קברתי שום הפלגות תוארים ושבחים זולת שתי דברים בלבד: היה יכול ללמוד על הדף והיה ערליכער יוד, כי כן הגיד עלי אליהו הנביא זל"ט.** והיה בשב"ק בעת רצון עם צאת הכוכבים, גברו אראלים את המצוקים ונשבה ארון אלקים, ורבינו איננו, כי יצאה נשמתו בטהרה, ויגוע ויאסף אל עמיו ביום א' ז' אדר שני שנת תקפ"א, ויבכו כל בית ישראל את השריפה אשר שרף ה', והובא אל מערת קברו בעיר קאלוב, ובנו אוהל על קברו אשר במשך השנים נהפך למקום תפלה תחנה ובקשה לבקש ולהתחנן שהצדיק ימליץ טוב על עמך ישראל, ועד היום הזה יעידון ויגידון על גודל הישועות שנראים שם לרוב, והיה רצון שזכותו יגן על כל המסתופפים בצילו ועל כל מי ששירותיו מצויה בפייהם בס"ד.

הוא היה אומר

על כן אכבס בו לבי כבורית (פיוט כי אשמרה שבת). יש לדקדק על מה שכתוב 'כבורית' שפירושו כמו שמכבסין בורית, הל"ל אכבס לבי 'כבורית'. ופירוש הרה"ק ר' יצחק אייזיק מקאלוב זצ"ל, דהפירוש הוא, שיהודי צריך לכבס עם השבת את לבו כל כך, שיהיה בלבו זה הבחינה שיש בבורית, כמו שבורית מכבס שאר דברים מהלכלוכים, כן צריך להיות לבו שיכול לכבס עם לבו הטהור שאר לבבות ישראל החחזרים לאביהם שבשמים, ודפח"ח. זיעוועלכ"א.

באור החסידות

הכנה ליום הפורים

הנה בפורים נצטוונו מצוות אשר לא נצטוונו בשאר חגים וזמנים ובין אלו במצוות משתה ושמחה שחז"ל נתנו שיעור גדול יותר משאר מועדים ויש לדקדק בטעם הדבר ובספרי חסידות הרבו לבאר ענין זה בפרד"ס התורה והנה ידועים ומפורסמים דברי הרה"ק החדושי הרי"ם זיע"א וזה לשון קדשו: מיהיב אדם לבסומו בפוריא וכו' (מגילה דף ז) יש לפרש על פי מעשה שהיה שפעם אחת נסע יהודי אחד לחטא ולקח עמו צרור כספו, וכשהיה בדרך שמע קול בכיות מאנשים ונשים שאז היה כל אדון בחצרו כמו נגיד שבידו להמית, והיו רבים מישראל חייבים לו שכר דירה ומס, ונתנם לבית הסוהר בעינויים קשים כמות, האישי הנ"ל בשמעו הבכיות נכמרו רחמיו והקר כמה הם חייבים, ולקח כל הסך אשר הקצה לעבירה ופדה כל השבויים ולא עשה העבירה. והיה מזה רעש בשמים ויצא הפסק שכל מה שישגור זה יקום, אבל חששו פן ירצה להחיות מתים ושאר דברים שאי אפשר עתה, גזרו עליו לתת י"ש, ולכן היה רוב הזמנים שיכור. ופעם אחת היה העולם בצער גדול שלח הבעש"ט ז"ל מתלמידיו להנ"ל שהוא יבקש רחמים ויפעול, כשבאו אליו שהו כמה זמנים שלא יכלו לדבר אתו מתוך שכרותו, עד שטרחו והשיגו אותו טרם ששתה ופעל רחמים ונעשה רצונו.

כן בפורים יש כל כך עת רצון שכל איש ישראל יכול לפעול אין שיעור אך פן ידרוש שלא כהוגן כיבדו חז"ל בכוס כהנ"ל וסיים אין שום הוא אמינא שנפסיד ח"ו על ידי תקנת חז"ל מסתם עולה יותר נחת רוח מי שמבטל חפצו לציית פקודת חז"ל מאשר יכוון לבקש עבור עצמו טובות אף שיפעול, עכ"ל ק.

ומקשים העולם ע"ז הרי קדושת יום הפורים מתחיל מערב עד ערב, ועד שהאדם מגיע לעד דלא ידע הרי יש לו זמן טוב לבקש ולהתחנן מתוך צלילות הדעת, ומה הרווח בזה שבסוף היום מאבד האדם את דעתו מתוך שכרות. אלא הכוונה הוא כמו שמסיום החדושי הרי"ם שיש לאדם תועלת מרובה יותר מזה שמבטל חפצו לציית פקודת חז"ל.

והביאור בזה כתוב בספה"ק שקלפת המן עמלק הוא בחזנת הקלפה המחלשת ומרשלת האדם מלהתפלל באמת שרואין אריכות הצרות והגלות רחמנא ליצלן וסוברים הם ושלוהם כאילו כל התפלות לריק, וזה הטעות נמשל מקלפת המן עמלק "ויזנב בך כל הנחשלין" ועל כן היה הכנעתו על ידי מרדכי ואסתר שהם כוללין תפילות כלל כנסת ישראל, כי מרדכי הצדיק מחזק את לב כל אחד ואחד מישראל להתחיל בכל פעם מחדש להתחזק בתפלה, כמו שסתו ובכל יום ויום מרדכי מתהלך בחצר בית המלך לדעת את שלום אסתר, היינו לקשר את כנסת ישראל עם קונה. ובכל יום ויום אנו צריכין להתחזק ולהתגבר בתפלה מחדש, כי לגדלותו יתברך אין חקר, ומרדכי הצדיק מחזק לבבנו לבטוח בחסדו יתברך תמיד ולהתחזק בתפלה תמיד, כי אין שום תפלה לריק חס ושלוה וכל תפלה ותפלה עושה רושם, ועל כן באמת בשעת גזרת המן התחזק בתפלה הרבה, כמו שכתוב "ומרדכי ידע את כל אש נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו ויזעק וזעק גדולה ומרה", וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה י"ב ע"ב) "בן קיש שהקיש על דלתי רחמים", היינו שהכניס מרדכי הצדיק בלב כל ישראל להתחזק בתפלה, כמו שכתוב "ובכל עיר ועיר וגו' וצום וככי. וזה מה שאמרו חז"ל (ר"ה כ"ט ע"א) "בזמן שישאר מסתכלין כלפי מעלה היו מתגברין", והכל היה בכח של משה רבינו כמו"ש (שמות י"ז י"ב) "ויהי ידיו אמונה עד בוא השמש" ותרנומו פרישן בצלוי היינו שהכניס בישראל כח התפלה.

ובכל סיפור נס מרדכי ואסתר רואים כח תפילתן של ישראל, וזה עבודת כל יהודי באשר הוא, צריך להאמין בכח התפלה.

ועם כל זה שאנו מאמינים בכח התפלה, ומתחזקין על ידי זה בתפלה לא-ל חי, אף על פי כן אסור למעות ולהשוב שעל ידי תפלתנו אנו נאלוין, אלא רק עיקר הגאולה הוא בחסדו יתברך שמו, וכמו שכתוב (ישעי' מ"ח י"א) "למעני למעני אעשה" ולכן היתה אסתר ירקרוקת וכמו שאמרו חז"ל (מגילה י"ג ע"א) "אסתר ירקרוקת היתה אלא שחוט של חסד משוך עליה", והטעם בזה כתוב בסה"ק שעל ידי זה לא עלה בלב שום יהודי שהנס גורם ע"י גורם וכדו' אלא הכל מאתו יתברך.

לכן תקנו לנו רז"ל שעם כל העבודה הקדושה בתפלה ובתורה בימים קדושים אלו, ותפילתו של יהודי ביום זה בוקע רקיעים, עם כל זה צריך לבטל עצמנו לגמרי עד דלא ידע וכמו שהלצינו בספרים "דלא" ידע שידע שהוא לא שהוא אין, וזה התועלת הגדולה שיש לו לאדם ע"י שמבסם עצמו ביום הפורים כמצוותו שמראה בזה שמאמין שישועת ה' מלמעלה מחסדו הגדול ית' ומבטל חפצו לציית פקודת חז"ל.

ודבר זה מבואר יותר בדברי מרנא החת"ם סופר זיע"א טעם מצוה זו כי בגלות נקראו ישראל שכורת ולא מיין (עירובין ס"ה) ואמר רבי אלעזר בן עזריה יבולני לפטור כל העולם מדין תפילה דכתבי ושכורת ולא מיין ומרמזים אנו בשתייתנו יין ביום זה, שבאמת אין אנו סומכים על תפלתנו אלא סומכים ובטוחים על חסדו הגדול.

ובזה נתבאר מאמר חז"ל כל הפושט יד נותנים לו שפושט מאיתו המחשבה שכודו ועוצם ידי הוא הגורם לו לישועה אלא יודע ומאמין שהש"ת מחסדו נותן לו הכל.

נצור לשונך

עפי" סדר הלימוד היומי

הלכות שמירת הלשון

ואדר שני - הלכות אסורי לשון הרע - כללו

ט. בשם ששי"ך אסור קבלת לשון הרע, באם המספר ספר לו על אחר, שעשה עתה דבר שאינו הגון, שנצטוונו על זה, שלא להחליט בלבנו, שהדבר אמת, וכנ"ל בסעיף א', כן שי"ך גם אסור קבלת לשון הרע לענין שאר חלקי אסור לשון הרע, שבאנרנו לעיל, (גזון לבוזותו במעשה אבותיו או במעשיו הראשונים, כיון שהוא מתנהג עתה בשורה או בקסרון חכמה, הן בתורה והן בעניני עולם, וכנ"ל בכלל ד' וה' וכיוצא בזה), בכל דבר שהוא גנות עליו, שנצטוונו גם כן, שלא להתקבל דברי המספר לפנינו להתבזות על ידי זה בעינינו, את מי שנאמרו עליו. כלל של דבר, כל דבר שיש על המספר אסור עבור דבורו, יש על המקבל אסור עבור קבלתו.

י. אף על פי שבררנו, דקבלת לשון הרע, דהינו להחליט בלבו שהדבר אמת, אסור מן התורה, מכל מקום אמרו חז"ל, דלחוש מיהו בעי (שלהשש אמנם צריך). ובאור הדבר, דצריך לקבל את הדבר בדרך חשש בעלמא, הינו רק כדי לשמר את עצמו ממנו שלא יגיע לו הזק על ידו, ולא יהיה זה הדבר אפלו בגדר ספק דמעמידין לאדם בחזקת פשרות, ולכן מחיב עדין להיטיב עם הנדון בכל הטובות, שצותה התורה, לשאר אנשים מישאר, כי לא נגרע ערכו בעינינו על ידי הלישנא בישא (הלשון הרע) לשום דבר.

וממשיכים עד סוף סעיף זה

מקדש מועט

ואיכור שיחה בשעת התפילה

בניין חשיבות עניית אמן

[סעיף ב] בחזרת תפלת שליח הצבור, כיון ששליח הצבור כבר התפלל בפני עצמו בלחש ואינו חוזר את התפלה רק בשביל השומעים, לכן צריכין שיהיו דוקא תשעה שומעין ועוזין, שלא תהינה גרוכותיו לבשלה (ולא דמי למה שכתוב סימן ט"ו סעיף ז'), ולכן כשיש מנין מצמצם, צריכין להשגיח שלא יתחיל שליח הצבור חזרת התפלה, עד שיגמרו כל תפלותיהן שיוכלו לענות.

[סעיף ג] שליח הצבור צריך להזהר כשהוא מסים ברכה אחת, שלא להתחיל ברכה שנייה, עד לאחר שאמרו רב הצבור אמן. ואם התחיל תכף ברכה אחרת, כגון שסיים מגו אברהם והתחיל מיד אתה גבור, אזי כיון שהתחיל לומר אתה גבור, שוב אין אומרים אמן, וענש בטול אמן אז הוא עליו (עבודת הקדש הקדש סוף סימן ט').

קיצור שולחן ערוך, סימן כ

[סעיף ח] לא יאחז בידו בשעת תפלת שמונה עשרה רק את הסדור או המחזור אם צריך לו. ויש לו לרשם תחלה את המקומות שהוא צריך להתפלל בסדור או במחזור שלא יצטרך לחפש באמצע תפלתו. וכן לא יתפלל כנגד איזה ציור, ואם יקרה לו להתפלל כנגד כד או כתל מצד יסגד עיניו, וינגד מראה (שפיגעל) אסור להתפלל אפלו בעינים סגורות...

השור ושלחו וירר חמיו יח